

El llenguatge

En i amb (IV)

Un dels casos en què la concurrència de les preposicions en i amb, o la coincidència, gairebé indescartable, de les relacions que poden denotar cada una d'elles, es posen especialment de manifest, és introduint mots com sentit, significat, significació, accepció, valor, etc, referits normalment a mots o formes de llenguatge. I és justament en el llenguatge dels lingüistes, que s'ocupen del sentit dels mots, on podem trobar nombrosos exemples d'aquesta concurrència.

Observem així que Fabra sol usar en davant els conjunts el sentit i l'accepció: ...en el sentit de «invertir temps», ...en el sentit de donar «gràcies», ...en l'accepció de «prohibir», i amb davant la significació o grups anàlegs: ... amb la significació de «oposar-se», ...amb aquesta significació, ...amb significacions varies; però també trobem en davant un d'aquests darrers grups: ... usats en cadascuna de les significacions que... En els diversos exemples que hem trobat de Joan Coromines veiem usat indistintament en i amb davant sentit: ...aquells mots que són usats (...) amb un sentit fix..., els horribles calcs (...) en el sentit de «reeixit» i en el sentit del substantiu..., a la traça, amb el sentit de «pel que es veu»... I dels exemples que tenim anotats de Ramon Aramon veiem usat correntment amb davant el mot sentit: ...també en el català modern trobem, amb sentits ben diferents..., ...mots diversos amb el mateix sentit o amb un sentit aproximat... Es ben possible que la tria de la preposició obeeixi en cada cas al verb de què depèn (si introdueix un complement verbal), a l'estructura de la frase o fins i tot a matisos conceptuals. Es també, però, innegable, el fet de la concurrència, en aquests casos, de les dues preposicions en qüestió. En canvi, els mateixos lingüistes distingeixen sempre quan diem, per exemple, un mot amb «r» i un mot en «r». Un mot amb «r» vol dir que conté aquesta consonant i un mot en «r» vol dir que hi acaba.

Cloquem aquestes notes amb un cas que trobem sovint en el llenguatge dels botànics i també en d'altres descripcions en general. Quan, parlant d'una planta, es diu flors en espiga es vol significar «disposades en forma d'espiga». Anàlogament, parlant d'un objecte, diem la closca en espiral volent significar «en forma d'espiral».

Albert Jané